

**UNIVERZITET U NOVOM SADU
POLJOPRIVREDNI FAKULTET**

Studije roda u selu i
poljoprivredi
**Rodna paradigma u
ruralnom razvoju**

Prof. dr Dejan Janković

Jean Monnet Programme Module AgriGen

Erasmus+

NASTAVNE JEDINICE

- ✓ Društvene konstrukcije roda
- ✓ Doprinosi i izazovi feminističkih teorija
- ✓ Rod u tranziciji i tranzicija roda
- ✓ Porodični rodni režim
- ✓ Rodni identiteti u poljoprivredi
- ✓ Rod i siromaštvo
- ✓ Rod i obrazovanje
- ✓ Rod i jezik
- ✓ Rodni stereotipi i stigmatizacija
- ✓ Promene rodnih struktura i pravne rodne regulative
- **RODNA PARADIGMA RURALNOG RAZVOJA**

RODNA PARADIGMA RURALNOG RAZVOJA

Koncept održivog ruralnog razvoja naglašava jedinstvo i sinergijsko delovanje različitih dimenzija razvoja unutar koncepta održivosti: od ekonomske, preko socijalne i političke do kulturne i ekološke/environmentalističke dimenzije razvoja ruralnih zajednica.

- Suština neoendogenog ruralnog razvoja jeste u sinergijskom delovanju lokalnih i globalnih procesa na nivou ruralnih zajednica.
- Ideja je na aktiviranju unutrašnjih, specifičnih raspoloživih razvojnih ljudskih, socijalnih, ekoloških potencijala seoskih zajednica.
- Neoendogeni ruralni razvoj podrazumeva izgradnju kapaciteta radi mobilizacije unutrašnjih resursa lokalnih ruralnih zajednica i aktivne kontrole spoljašnjih uticaja.
- Rešavanje lokalnih razvojnih problema omogućava ruralnim zajednicama jačanje socijalne vitalnosti, odnosno neoendogeni ruralni razvoj implicitno podrazumeva ideju održivosti.

- Zajednička karakteristika koncepta neoendogenog ruralnog razvoja i održivih sredstava za život jeste u orijentaciji na ljudske potrebe i mogućnosti, podržavanju ideja aktivne participacije i razvijanja partnerstava, pronalaženju načina za prevazilaženje stanja ranjivosti i isključenosti.
- Postizanje održivosti sredstava za život, između ostalog, podrazumeva jačanje efikasnosti u upotrebi raspoloživih resursa, kao i sinergijski razvoj ekonomija malog obima.

- Pored ekološke, može se govoriti još i o najmanje dve dimenzije održivosti: ekonomskoj i socijalnoj, kao i o kulturnoj i političkoj komponenti ruralne održivosti.
- U ovom svetlu, pitanje participacije žena u održivom razvoju sela i poljoprivrede sve više se vezuje za sociokulturnu i političku komponentu održivosti.
- Konkretno, to znači da se mogućnosti i prepreke u participaciji ovih društvenih grupa posmatraju u odnosu na to da li i koliko raspolažu društvenom moći.

Seoske žene učestvuju
u sve tri dimenzije
reprodukcije seoskog
načina života -
***biološka, socijalna,
ekonomska.***

Ruralni rodni režim je rezultat atributa ruralnosti koji definišu rodne odnose.

Možemo govoriti o tri tipa ruralnih rodnih režima – **patrijarhalnom, mešovitom i ravnopravnom.**

- ❖ U savremenom srpskom društvu evidentna su sva tri tipa ruralnih rodni režima, sa većim prisustvom tradicionalnog i mešovito tipa.
- ❖ Oba tipa su prilično rigidna u smislu rodne nadređenosti/subordinacije, na račun seoskih/poljoprivrednih žena.
- ❖ To nameće manje socijalne šanse seoskim/poljoprivrednim ženama.

- Takođe, među ruralnim/poljoprivrednim stanovništvom preovlađuje fatalistička orijentacija, koja podržava očuvanje status kao u rodnom režimu.
- Tradicionalni i mešoviti ruralni rodni režimi impliciraju fenomen „staklenog plafona“ među seoskim/poljoprivrednim ženama, što uzrokuje oskudna sredstva za poboljšanje društvenih šansi.
- U takvim ruralnim rodnim režimima privatizacija žena i njihovih kapitala je na visokom nivou.

U srpskom društvu preovlađuje ideologija ženidbe i materinstva, što doprinos žena na farmi ekonomskoj i društvenoj reprodukciji čini društveno nedovoljno priznatim, ali i očekivanim.

Primena perspektive ruralnog rodnog režima nam omogućava da identifikujemo ključne prepreke za angažovanje žena na farmi u mrežama poljoprivrednog znanja i informacija.

HVALA NA PAŽNJI!